

Bolagsstyrningsrapport 2020

Nacka vatten och avfall AB, organisationsnummer: 559066-7589

Ägarstyrning

Nacka vatten och avfall AB (NVOA) är ett bolag som i sin helhet ägs av Nacka Kommun via Nacka Stadshus AB (organisationsnummer 556032-4930). NVOA:s redovisning ingår i Nacka Stadshus AB:s redovisning, som i sin tur ingår i Nacka Kommuns koncernredovisning. NVOA ansvarar för kollektiva bastjänster såsom rent vatten, omhändertagande av spillvatten och dagvatten samt avfall. Tjänsterna levereras till kunder inom VA-kollektivet enligt vattentjänstlagen och till kunder inom avfallskollektivet enligt miljöbalken. För båda kollektiverna finns styrande kommunala föreskrifter och taxor som kommunfullmäktige i Nacka kommun fastställer. För att leverera tjänsterna behövs drift- och underhållsåtgärder, re- och nyinvesteringar. NVOA krävställer vid planläggning och på nyanläggningar som exploateringsverksamheten i Nacka kommun ansvarar för.

Under 2020 har på uppdrag av styrelsen en översyn av NVOA:s styrdokument genomförts. Väsentliga styrdokument för NVOA utgörs huvudsakligen av bolagsordningen, ägardirektiven, styrelsens arbetsordning, VD-instruktion, attest- och delegationsordning samt samarbetsavtal. Det bedöms att dessa styrdokument efterlevs och att de är tillfyllest för en adekvat styrning av bolaget såsom denna framgår av bland annat aktiebolagslagen samt bokförings- och årsredovisningslagen. Styrelsen har även fastställt två informationshanteringsplaner.

Bolaget höll föredrag vid Svenskt Vattens årliga VA-juridiska forum om sin erfarenhet av bolagisering av kommunal VA-verksamhet. Föredraget avhandlade främst det juridiska perspektivet i allmänhet och vikten av styrande dokument i synnerhet. Bolagets ledning har även bidragit till branschens erfarenhetsutbyte genom att delta i möten med kommuner vilka står in för valet angående huruvida de ska låta bolagisera sin VA- och/eller avfallsverksamhet eller ej.

Ägarna har, via beslut i kommunfullmäktige, under 2020 justerat bolagets ägardirektiv på grund av Covid-19 och bolaget har implementerat desamma.

Under året har arbetet med verksamhetsplan 2020 fortgått enligt tidigare års modell. En balanserad styrning tillämpas, där verksamhetsplanen utgår ifrån Nacka kommuns fyra övergripande mål; Bäst utveckling för alla, Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, Stark och balanserad tillväxt, Maximalt värde för skattepengar. Målen har brutits ned till aktiviteter och indikatorer på gruppnivå.

Styrelsen

Styrelsen består av åtta ledamöter varav en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande, samt åtta suppleanter. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Nacka kommun.

Under året har två nya ledamöter tillträtt, varav den ena har utsetts till vice ordförande. De nyutträdna ledamöterna har under maj månad deltagit i av NVOA anordnad styrelseledamotsutbildning.

2020 har varit styrelsens fjärde hela verksamhetsår och bolaget är i en ny fas, ifrån att tidigare varit ett nystartat bolag. Arbetet har även fortsättningsvis bedrivits på ett bra sätt och formerna för hur styrelsen ska arbeta har utvecklats och strukturerats ytterligare.

Styrelsens arbete

Styrelsen har under året haft fem protokollförda styrelsemöten varav det första ordinarie mötet efter årsstämman är det konstituerande mötet. Styrelsen har varit beslutsför på samtliga möten. Den totala närvaron för styrelsen har varit 88%, närvaron för ledamöterna har i snitt legat på 74% vilket får anses vara ett gott deltagande. På grund av Covid-19 har styrelsemötena övergått till digital form, styrelsens protokoll signeras även digitalt.

Styrelsens arbete följer en årlig plan med minst fyra styrelsemöten, samt en årsstämma. Utöver detta har styrelsen haft en strategidag, i augusti, vilken hölls i bolagets egna lokaler. Strategidagens fokus var ekonomi och framtida utmaningar inom VA- och avfallsbranschen. Erfarenhetsåterföring från bolagets första verksamhetsår låg till grund för det därefter framåtblickande arbetet under strategidagen.

Presidiet har under året träffat Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) på ett ägardialogs möte. Presidiet har även varit representerade på uppföljning av årsbokslutet och budgetberedning med ägaren. Styrelsen har genom ordförande och 1:e vice ordförande varit representerade på Avfall Sveriges årsstämma, Svenskt Vattens årsmöte, Vattenstämman samt Almedalsveckan (endast ordförande). Styrelsen representerades även genom 2:e vice ordförande på arbetsgivarorganisationen Sobonas medlemsdagar. Förste vice ordförande sitter även med i Käppalaförbundets styrelse. Ordförande har avslutat en ordförandeutbildning, Ordförandeprogrammet för kommunala företag, som påbörjades 2019 via SSE Executive Education.

Styrelsens ordförande delade på företagarmässan i Nacka ut Avfall Sveriges pris Årets miljönär till tre bolag med säte i Nacka kommun.

Styrelsens ordförande och VD har haft två möten med motparterna i Nacka Energi under 2020 för att fokusera och möjliggöra samverkan mellan bolagen i större utsträckning. Styrelsens ordförande och VD har också haft månatliga möten under året.

Verkställande direktörens arbete

VD fick i samband med ovan nämnda strategidag tre uppdrag från styrelsen innebärande att VD ska utreda vattenförsörjningen på sikt vad avser säkerhet och redundans. Vidare önskar styrelsen att VD ska utreda möjligheten att utnyttja Käppala i större utsträckning än vad som sker i dagsläget. Samt att utreda möjliga lösningar till Boo KLC om/när denna stängs.

VD har givit verksamheten i uppdrag att vidta en översyn av befintliga sakrätter kopplade till VA-anläggningen samt att ta fram en sakrättslig strategi vilken ska säkerställa bolagets befintliga rättigheter och att erforderliga sakrätter tillskapas exempelvis genom bland annat servitut och ledningsrätter. Som ett led i detta har förhandlingar inletts med Nacka kommun om ett eventuellt övertagande av viss/vissa fastigheter vilka kan tjäna som härskande fastigheter vid dels övertagande av redan befintliga servitut som vid tillskapandet av nya rättigheter.

Till efterkommande av säkerhetsskyddslagen, har bolaget färdigställt dess säkerhetsanalys. Resultaten av denna kommer att implementeras inom hela organisationen under 2021. Personer som innehar nyckelroller i bolaget har genomgått säkerhetsprövning under 2020.

Inför bolagets övertagande av det fullständiga huvudmannskapet jämlikt vattentjänstlagen per 2020 ändrades ägardirektivet i grunden 2019. Arbetet med att ställa om verksamheten organisatoriskt i linje härmed har genomförts. Övertagandet innebar bland annat att NVOA axlade ansvaret för redan ingångna exploaterings- och genomförandeavtal. Dessa har under 2020 inventerats såväl ekonomiskt som juridiskt, varefter de flesta per årsskiftet 2020/21 var godkända av chef för stadsbyggnadsavdelningen och undertecknade av VD.

VD har under året suttit med i Kommunledningsgruppen och haft individuella möten med Stadsdirektören.

VD har under året varit aktiv i förhandlingsgruppen, ledarskapsakademin och ordförande i branschrådet för SOBONA. Samt innehaft ordförandeskapet i SSTT. Varit delaktig i Svenskt Vattens arbetsgrupp rörande framtida kompetensförsörjning. Under året har VD blivit invald i SINFRA:s styrelse.

Intern kontroll

Att se till att bolaget har en god internkontroll ingår i styrelsens ansvarsområde. Bolagets interna kontroll syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig, att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt samt att lagar, förordningar och interna regelverk efterlevs.

2020 års internkontrollplan fastställdes av styrelsen i november 2019. Den utgår ifrån fyra målområden som styrelsen fattat beslut om. NVOA är en attraktiv arbetsgivare, Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster, Nacka har en långsiktig hållbar VA- och avfallsförsörjning och Verksamheten har en ekonomi i balans. Alla områden har följts upp under året och visar en positiv utveckling. Arbetet inom områdena kommer att fortsätta under 2021 för att säkerställa långsiktigheten i arbetet.

Kommunikation med revisorer och lekmannarevisorer

NVOA har totalt åtta lekmannarevisorer, vilka kommunfullmäktige har tillsatt. Till auktoriserad revisor har kommunfullmäktige utsett Mikael Sjölander, EY, som även är påskrivande revisor och ansvarig granskningsledare, liksom föregående år. De auktoriserade revisorerna från EY har under året genomfört två granskningar. En av årsbokslutet för 2019, samt en av tertialrapport 2 per den 31 augusti 2020, med fokus på den interna kontrollen och styrningen. Resultatet av det senare visar att bolagets arbete med de olika processerna har förbättrats. Riskerna med köpta tjänster från Nacka kommun har minskat då avtal idag finns inom alla områden. Inköp och upphandling har också förbättrats när tjänsten nu köps från Nacka kommun. Arbetet fortgår med vissa av processerna som fortfarande är gula punkter från kontrollen.

Under året har ett möte hållits mellan revisorerna, VD, Ekonomichef. Vid detta möte har återrapportering av noteringar från revisorernas genomförda granskningar redovisats. Bolagsledningen stämmer av väsentliga frågeställningar inför årsbokslutet.

Presidiet, VD och Ekonomichef har haft ett möte med lekmannarevisorerna och besvarat ett antal frågor om verksamheten, dess ekonomi, tjänster och övertagande av huvudmannskapet från Nacka kommun och IT-säkerheten i bolaget.

Ärenden som bolaget överlämnat till kommunen

Bolaget har under 2020 överlämnat fyra styrelseärenden;

- Affärsplan 2021—2023
- Avfallstaxa 2021
- VA-taxan 2021
- Låneram Nacka vatten och avfall AB 2021
- Årsbokslut för 2019
- Tertialrapporter för 2020

Affärsplanen utgår ifrån Nacka kommuns fyra övergripande mål och bolagets vision. Affärsplanen har inför 2021 fortsatt att fokusera på långsiktigheten i bolagets mål. Indikatorerna har justerats för att återspegla en långsiktigt effektiv verksamhet som aktivt jobbar med att förbättra hållbarheten inom bolaget och i samhället. Från 1 januari 2020 har bolaget huvudmannskapet för VA-utbyggnaden i kommunen. För att möjliggöra detta har organisationen anpassats och utökats. Systemstöd och projektmodell har implementerats under 2020.

I affärsplanen framgår även den totala intäktsramen för VA-kollektivet budgeteras till 245 miljoner kronor och kostnadsramen föreslogs ligga på -254 miljoner kronor för 2021. Under 2021 planeras en höjning av brukningstaxan med 18% för att täcka de höjda kostnaderna från SVOA och Käppala för vatten och rening av spillvatten. Anläggningsavgiften höjs med 7% för att komma närmare en full täckningsgrad på exploateringsprojekten över tid. Under de kommande åren behöver brukningstaxan anpassas till de höjda kostnaderna för vatten och rening av spillvatten samt att säkerställa en full täckningsgrad för anläggningsavgifterna när Nacka bygger stad.

Avfallskollektivets intäktsram budgeteras till 108 miljoner kronor och kostnadsramen föreslogs till 101 miljoner kronor för 2021. Planerade taxeändringar under 2021 för Avfall innebär att verksamheten kommer att få en ekonomi i balans och med en större andel fasta avgifter ökar förutsägbarheten inom kollektivet. Taxehöjningen möjliggör också för verksamheten att ta sig an nya lagkrav och förändringar inom avfallskollektivets ansvarsområde som kommer under de kommande åren. Med den nya taxan kommer den fortfarande att vara ett styrmedel för avfallsminimering och källsortering, samtidigt som servicenivån bedöms kunna fortsätta att ligga på en hög nivå i förhållande till kommunerna i länet.

Bolaget föreslog i Låneram Nacka vatten och avfall AB 2021 en låneram på 1 400 miljoner kronor samt en oförändrad kreditgräns på 70 miljoner kronor för 2021. Ökningen av låneramen beror på det förändrade ägardirektivet, där Nacka vatten och avfall har hela ansvaret av utbyggnaden av Va-anläggningar i kommunen. Lånen kommer därmed att öka under utbyggnadsfasen och minska i takt med att anläggningsavgifterna från de nya områdena kommer in. Egna reinvesteringar planeras till en kostnad av 192,5 miljoner kronor under 2021.